

POJAM RURALNOG RAZVOJA

DIMENZIJE RURALNOG RAZVOJA

Predavanje 1

05.03.2020.

1. POJAM I NASTANAK RURALNOG RAZVOJA

- RURALNI RAZVOJ – kompleksna (složena) oblast, koja pored politike razvoja poljoprivrede obuhvata i druge sektorske politike, socijalnu politiku i lokalne inicijative koje vode ka razvoju ruralnih sredina.
- CILJEVI RURALNOG RAZVOJA:
 1. smanjenje siromaštva
 2. široko rasprostranjeni razvoj – balansirani razvoj
 3. prehrambenu bezbednost
 4. održivo upravljanje prirodnim resursima

DIMENZIJE RURALNOG RAZVOJA

- HUMANA DIMENZIJA
- EKONOMSKA DIMENZIJA
- OKRUŽENJE I PRIRODNI RESURSI
 - POLITIČKA DIMENZIJA
 - NAUKA I TEHNOLOGIJA

HUMANA DIMENZIJA RURALNOG RAZVOJA

- Osnovu svakog, pa i ruralnog razvoja, čini čovek
- Na dinamiku ruralnog razvoja utiču sledeće karakteristike ruralnog stanovništva:
 - starosna struktura
 - obrazovna struktura
 - socijalni status
 - stil života

EKONOMSKA DIMENZIJA RURALNOG RAZVOJA

- Ekonomska dimenzija je najznačajniji uslov koji treba da obezbedi politika ruralnog razvoja
- Primer EU – finansijska podrška ruralnom razvoju
- Pored konvencionalne poljoprivrede, u ruralnim sredinama prihodi se stvaraju u oblasti usluga (turizam), kao i tradicionalni način bavljenja poljoprivredom (organska proizvodnja) – DIVERZIFIKACIJA RURALNE EKONOMIJE

OKRUŽENJE I PRIRODNI RESURSI

- Politika ruralnog razvoja MORA biti bazirana na ekološkim principima, odnosno principu racionalnog korišćenja prirodnih resursa
- Očuvanje biodiveziteta (zemljište, vazduh, voda) predstavljaju preduslov i humane i ekonomske dimenzije ruralnog razvoja

POLITIČKA DIMENZIJA RURALNOG RAZVOJA

- Na tok ruralnog razvoja u velikoj meri utiču različiti politički pritisci
- Uticaj ovog faktora naročito je izraženo u domenu proširenja EU i zaštite evropske poljoprivrede od svetske konkurencije

NAUKA I TEHNOLOGIJA

- Razvoj i primena IT su globalna pojava i nisu karakteristična isključivo u urbanim sredima
- Naročito u razvijenom delu sveta IT imaju primenu u ruralnim područjima i visok stepen delovanja na unapređenje uslova života i rada na selu
- BIOTEHNOLOŠKE INOVACIJE – nove sorte, hibridi, agrohemijske i sl.

2. ISTORIJA RURALNOG RAZVOJA

Od svog nastanka do danas, ruralni razvoj prolazi kroz tri faze

□ PRVA FAZA

Period od formiranja CAP (Zajednička agrarna politika Evropske unije) do druge polovine 70-ih godina

- Modernizacija farmi
- Ukrupnjavanje poseda
- Razvoj savetodavne službe

2. ISTORIJA RURALNOG RAZVOJA

- DRUGA FAZA
- Od druge polovine 70-ih do kraja 80-ih godina
- Priključivanjem Grčke, Španije i Portugala EEZ povećavaju se regionalne razlike u stepenu razvijenosti
- Program LFA (područja sa nepovoljnim uslovima za razvoj poljoprivrede)
- “Zeleni papir” EEZ iz 1983. godine

2. ISTORIJA RURALNOG RAZVOJA

- TREĆA FAZA
- Početak 90-ih godina
- Proširenje EU i pritisci WTO (Svetska trgovinska organizacija)
- Nove reforme CAP
- Novi ciljevi:
 1. Multifunkcionalnost poljoprivrede
 2. Diverzifikacija delatnosti u ruralnim sredinama
 3. Dodatni izvori finansiranja (regionalni i lokalni nivo)

MULTIFUNKCIONALNI RAZVOJ

Koncept (ideja) kojom se podržava **održivi**

- 1) Privredni (ekonomski)
- 2) Društveni (socijalni)
- 3) Ekološki

razvoj ruralnih sredina.

DIVERZIFIKACIJA RURALNE EKONOMIJE

- Ruralna nepoljoprivredna ekonomija – međuprostor između poljoprivrede i industrije
- POZITIVNI EFEKTI DIVERZIFIKACIJE:
 - Stabilniji prihod poljoprivrednih gazdinstava
 - Smanjenje nezaposlenosti

